

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК АГРОЕКОСИСТЕМ УКРАЇНИ:
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ТА ІННОВАЦІЇ**

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
21 листопада 2019 року

Полтава 2019

3. Державна служба статистики України. Сайт Державного департаменту статистики України. Сільське господарство. Рослинництво. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.11.2019).
4. Обухов В.М. Урожайность и метеорологические факторы. Москва. 1949. 318 с.

Фасій Вероніка Володимирівна
здобувач вищої освіти СВО Бакалавр
Костюкєвич Тетяна Костянтинівна
к.геогр.н., асистент кафедри агрометеорології та агроєкології
Одеський державний екологічний університет,
м. Одеса, Україна

СУЧАСНІ УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ РИСУ В УКРАЇНІ

Рис - одна з найдавніших і найбільш широко поширених продовольчих культур. Зерна рису виділяються рівноважним вмістом амінокислот, прекрасними смаковими якостями, відмінною засвоюваністю. З зерна рису отримують крохмаль, який є важливою сировиною в текстильній, медичній та парфумерній індустрії. Рисова солома придатна для згодовування тваринам, крім того є сировиною для виготовлення паперу та інших подібних виробів.

Сьогодні рис, нарівні з гречкою, є лідером споживання серед круп у населення України. Загальний рівень внутрішнього виробництва рису забезпечує лише 35% потреб на ринку. Хоча до 2014 року ситуація була дещо іншою: рисові плантації, розташовані в Криму, дозволяли вирощувати на території країни більшу частину від потреби. У 2017 році в Україну імпортовано 76,78 тисяч тонн рису на загальну суму 32,6 млн доларів. Найбільше цієї крупи надійшло з Індії (25,2 тисяч тонн або 33% від загального обсягу імпортних поставок) [1].

В Україні рис вирощується в Херсонській та Одеській областях. Також на сьогодні є зацікавленість в культивуванні цієї культури в Полтавській і Дніпропетровській областях.

Кліматичні зміни в країні на ринок рису певного впливу не мають. Все визначається технологією. Рис можливо вирощувати тільки на спеціальних зрошувальних системах інженерного типу, більшість з яких було побудовано раніше. На звичайному полі цю культуру виростити дуже складно, хіба що при наявності крапельного зрошення, а це дороге задоволення.

Всього на сьогодні в Україні налічується близько 30 тисяч га рисових зрошувальних систем. За даними Державної служби статистики [2] рис в останні роки висівається на площі близько 13 тисяч га. Врожайність рису в останні роки становить в середньому 50-60 ц/га, що значно більш, ніж на початку 2000-х років (рис. 1). З 2014 року в Україні істотно скоротилися обсяги

виробництва рису, що пов'язано з анексією Криму, де були розташовані основні виробничі потужності.

Отримання врожаю – головний результат сільськогосподарського виробництва, що визначається дією факторів навколишнього середовища та сортовими можливостями культури. Сорти рису вітчизняної селекції займають сьогодні понад 80% посівних площ культури в Україні. Всі вони розрізняються за тривалістю вегетаційного періоду. Зокрема, в групу ранньостиглих слід віднести сорти Престиж, Серпневий, Бурштиновий і Агат.

Рис. 1 Динаміка виробництва рису в Україні
[авторська розробка]

Найбільш відомими серед середньостиглих сортів рису є Україна-96, Преміум, Віконт і Онтаріо. Тривалість їх вегетаційного періоду коливається в межах 120-128 діб. Ці сорти рису мають досить високий потенціал продуктивності (на рівні 9,0-10,0 т/га і більше) і більш високий рівень якості зерна (вихід крупи - до 72%) у порівнянні з ранньостиглими, проте в більшості випадків вони чутливі до умов вирощування, особливо до змін температурного режиму в кінці вегетації [3, 4].

Станом на сьогодні є три основні напрямки збільшення площ під цією цінною культурою в Україні: по-перше, це відновлення існуючих рисових систем, що дозволить значно збільшити площі під посівами; по-друге, це використання контурного і краплинного зрошення - їм можна обладнати великі площі, але це збільшить собівартість вирощеної продукції; по-третє, це залучення рибгоспів до вирощування рису. Адже ставки у них вже побудовані, чиста вода, яка використовується для зрошення. І це може забезпечити збільшення площ під рисом ще на 5-6 тисяч га.

З огляду на кліматичні зміни, в Україні є всі можливості для збільшення посівів рису для забезпечення як власних потреб, так і в перспективі - освоєння нових ринків збуту.

Бібліографічний список

1. 10 фактов об украинском рисе. URL: <http://economica.com.ua/article/77719898.html> (дата звернення: 18.11.2019).
2. Державна служба статистики України. Сайт Державного департаменту статистики України. Сільське господарство. Рослинництво. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.11.2019).
3. Рис Придунав'я: колективна монографія / за ред. В.А. Сташука, А.М. Рокочинського, П.І. Мендуся, В.О. Турченюка. Херсон : Гринь Д.С. 2016. 620с.
4. Дудченко В.В. Рисівництво в Україні: історія, агресурсний потенціал, ефективність. Херсон : Вид-во ХДУ. 2009. 106 с.
- 5.

Філоненко Сергій Васильович

к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри рослинництва

Карпенко Андрій Олександрович

здобувач вищої освіти СВО Магістр

Полтавська державна аграрна академія,

м. Полтава, Україна

ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ЯКОСТІ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ

Одним із важливих і на сьогодні ще невирішених питань інтенсивної технології вирощування цукрових буряків є відсутність чітко визначеної норми висіву. Саме вона в першу чергу впливає на величину площі живлення рослин, має вирішальне значення у наступному плануванні та проведенні всіх інших технологічних операцій із догляду за посівами культури, і, звичайно, суттєво впливає на продуктивність цукрових буряків та якість цукросировини [2, с. 23].

Адже для того, щоб відповідний сорт чи гібрид зміг повністю реалізувати свій продуктивний потенціал, потрібно створити для його рослин оптимальну площу живлення, що і визначається саме нормою висіву насіння. Особливо актуальним це питання постало у разі застосування сівби на кінцеву густоту [1, с. 97].

Взагалі, при вивченні питань сортової агротехніки варто враховувати біологічні особливості різних за плоідністю форм цукрових буряків. При чому потрібно відходити від стереотипів стосовно площі живлення рослин. Адже на відміну від диплоїдних форм, що домінували на полях 15-20 і більше років по тому, сучасні триплоїдні гібриди, очевидно, потребують дещо інших параметрів густоти і площі живлення [3, с. 37].

Зважаючи на все вище викладене, метою наших досліджень і було вивчення особливостей формування продуктивності цукрових буряків залежно від різних норм висіву насіння. Відповідні дослідження ми проводили упродовж 2017-2019 років на полях відкритого акціонерного товариства «Оржицький цукровий завод» Оржицького району Полтавської області. Об'єктом досліджень слугували рослини триплоїдного гібриду Хорол, що рекомендований для вирощування в Полтавській області.